

שבת סוף דף כד: - כה

משנה. אין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב. רבי ישמעאל אומר: אין מדליקין בעטרן, מפני כבוד השבת. וחכמים מתירין בכל השמנים; בשמן שומשמן, בשמן אגוזים, בשמן צנונות, בשמן דגים, בשמן פקועות, בעטרן ובנפט. רבי טרפון אומר: אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד.

שאלה: מאי טעמא?

תשובה: לפי שאין שורפין קדשים ביום טוב.

שאלה: מנהגי מילי?

תשובות:

אמר חזקיה, וכן תנא דבי חזקיה: אמר קרא (שמות יב) ולא תות'ו מטט עג בקר והתר מטט עג בקר, שאין תלמוד לומר עד בקר, מה תלמוד לומר עד בקר - בא הכתוב ליתן לו בקר שני לשריפתו.	אביי אמר: אמר קרא (במדבר כח) עלת שבת כשבתו - ולא עולת חול בשבת, ולא עולת חול ביום טוב.	רבא אמר: אמר קרא (שמות יב) הוא זכבא 'עשה זכבא, הוא - ולא מכשירין, זכבא - ולא מילה שלא בזמנה, דאיתא בקל וחומר	רב אשי אמר: (ויקרא כג) שבתון - עשה, והוה ליה יום טוב עשה ולא תעשה, ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה
---	---	---	---

הנחה: ביום טוב הוא דאסיר, הא בחול - שפיר דמי,

שאלה: מאי טעמא?

תשובה: אמר רב: כשם שמצוה לשרוף הקדשים שנטמאו, כך מצוה לשרוף את התרומה שנטמאת.

ואמרה תורה: בשעת ביעורה תיהני ממנה.

שאלה: היכן אמרה תורה?

תשובות:

דאמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן: (דברים כו) זא כערתי מטט כטמא - מטט אי אתה מבעיר, אבל אתה מבעיר שמן של תרומה שנטמאת.	דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבהו: אמר קרא (במדבר יח) ואני הנה נתתי זק את משמרת תרומותי - בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה טהורה ואחת תרומה טמאה. ואמר רחמנא זק - שלך תהא, להסיקה תחת תבשילך.	רב נחמן בר יצחק אמר: אמר קרא (דברים יח) תתן זי, זולא לאורו, מכלל דבת אורו הוא.
---	--	---

קושי על ר' אבהו: ואימא: ממנו אי אתה מבעיר, אבל אתה מבעיר שמן של קדש שנטמא! (ואז "ממנו" בא למעט קדשים שנטמאו ולא תרומה שנטמאה)

תירוץ: לאו קל וחומר הוא? מה מעשר הקל אמרה תורה לא בערתי ממנו בטמא, קדש חמור לא כל שכן? (יוצא מזה וקדשים אי אפשר להבעיר)

קושי על התירוץ: אי הכי, תרומה נמי, לימא: קל וחומר הוא! (ואז א"א לבער תרומה גם)

תירוץ: הא כתיב ממנו. (ברור שזה בא למעט משהו ולכן נגיד שזה בא למעט תרומה)

קושי על התירוץ: ומה ראית? (למה ממעט דווקא תרומה ולא קדשים?)

תירוץ: מסתברא, קדש לא ממעיטנא שכן סימן פנ"ק עכ"ס: פיגול, נותר, קרבן מעילה, וכרת, אסור לאונן.

קושי: אדרבה, תרומה לא ממעיטנא, שכן מחפ"ז סימן: מיתה, חומש, ואין

לה פדיון, ואסורה לזרים.

תירוץ 1: הנך נפישן.

תירוץ 2: ואיבעית אימא: קדש חמור, שכן ענוש כרת.

רבי ישמעאל אומר: אין מדליקין בעטרן, מפני כבוד השבת.

שאלה: מאי טעמא?

תשובה: אמר רבא: מתוך שריחו רע, גזרה שמא יניחנה ויצא.

קושי: אמר ליה אביי: ויצא!

תירוצ: אמר ליה, שאני אומר: הדלקת נר בשבת - חובה, דאמר רב נחמן בר רב זבדא, ואמרי

לה אמר רב נחמן בר רבא אמר רב: הדלקת נר בשבת - חובה, רחיצת ידים ורגלים בחמין

ערבית - רשות, ואני אומר: מצוה (רחיצת ידים ורגלים).

שאלה על רחיצת ידים ורגלים: מאי מצוה?

תשובה: דאמר רב יהודה אמר רב: כך היה מנהגו של רבי יהודה בר אלעאי, ערב שבת

מביאים לו עריבה מלאה חמין, ורוחץ פניו ידיו ורגליו, ומתעטף ויושב בסדינין

המצויינין, ודומה למלאך ה' צבאות, והיו תלמידיו מחבין ממנו כנפי כסותן, אמר

להן: בני, לא כך שניתי לכם, סדין בציצית. בית שמאי פוטרין ובית הלל מחייבין.

והלכה כדברי בית הלל! ואינהו סברי - גזירה משום כסות לילה.

דרשה מפסוק בקשר לחשיבותה של הדלקת נרות: (איכה ג') **ותננו משלום נפש' שית' טובה.** מאי

ותננו משלום נפש'? אמר רבי אבהו: זו הדלקת נר בשבת.

שית' טובה

אמר רבי ירמיה: זו בית המרחץ	[רבי יוחנן אמר] זו רחיצת ידים ורגלים בחמין	רבי יצחק נפחא אמר: זו מטה נאה וכלים נאים שעליה	רבי אבא אמר: זו מטה מוצעת ואשה מקושטת לתלמידי חכמים
--------------------------------	--	--	---

תנו רבנן: איזה עשיר? כל שיש לו נחת רוח בעשרו, דברי רבי מאיר. סימן מ"ט ק"ס. רבי טרפון אומר: כל

שיש לו מאה כרמים ומאה שדות, ומאה עבדים שעובדין בהן. רבי עקיבא אומר: כל שיש לו אשה נאה

במעשים. רבי יוסי אומר: כל שיש לו בית הכסא סמוך לשולחנו.

תניא, רבי שמעון בן אלעזר אומר: אין מדליקין בצרי.

שאלה: מאי טעמא?

תשובה: אמר רבה: מתוך שריחו נודף, גזרה שמא יסתפק ממנו.

קושי: אמר ליה אביי: לימא מר: מפני שהוא עף!

תירוצ: חדא ועוד קאמר, חדא - מפני שהוא עף, ועוד: גזירה שמא יסתפק ממנו.